

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/44/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202156
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2214202156.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v právnej veci žalobcu: Pohotovosť, s. r. o., Bratislava, Pribinova 25, IČO 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému: Slovenská republika, v zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Žalovanému sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou zo dňa 27.09.2012 (doručenou Okresnému súdu Galanta) domáhal, aby súd medzitýmnym rozsudkom určil, že „žalovaný je zodpovedný za škodu, ktorá vznikla žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta, pretože tento nerozhodol o návrhu žalobcu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4190066 dlžníkom (povinným) F. N., (v ktorej veci súdny exekútor návrh na vykonanie exekúcie zaregistroval pod č. EX 1578/2002) v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote“ a ďalej sa domáhal rozhodnutia súdu rozsudkom, ktorým by bol žalovaný zaviazaný k „povinnosti zaplatiť žalobcovi 175 eur titulom majetkovej škody a 442,56 eur titulom nemajetkovej ujmy“ a priznal žalobcovi náhradu trov konania. V žalobe uviedol, že žalobca je právnickou osobou, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť v prevažnej miere v oblasti poskytovania krátkodobých úverov. V pozícii oprávneného v exekučnom konaní navrhol žalobca postupom podľa § 38 a nasl. zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok) zvolenému súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere. Súdny exekútor predložil návrh žalobcu miestne a vecne príslušnému okresnému súdu a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd vydal poverenie pre súdneho exekútora. Žalobca pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky vymáhanej súdnym exekútorom, podal postupom podľa § 44 ods. 8 Ex. por. na Okresnom súde Galanta návrh na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase, pričom nemala existovať okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústreďene a so zbytočnými prietahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Nečinnosť exekučného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobca v predmetnej veci počas súdneho konania mal nachádzať, čo je základným účelom práva zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Žalobca sa mal dozvedieť o všetkých okolnostiach priebehu

skutkového deja, ktorý vyústil do spôsobenej škody, po doručení uznesenia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora. Žalobca si z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu uplatňuje náhradu majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú vyčíslil nasledovne:

- majetková škoda predstavuje náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom a to vo výške 70 eur (správa pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému), 40 eur (udržiavanie a správa informačného systému), 15 eur (administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde) a 50 eur (administrácia listín a komunikácia s pôvodným súdnym exekútorom). Celkovo mal vynaložiť poškodený vo veci správy a vymáhania svojej pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o nej sumu 175 eur, ktorá by nezaťažila žalobcu, ak by exekučný súd postupoval správne a pri rozhodovaní o zmene exekútora by dodržal zákonom stanovenú dobu;

- nemajetková ujma v peniazoch predstavuje sumu 442,56 eur, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorý má byť dôsledkom nesústreďenej činnosti súdu takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv žalobcu. Márnym plynutím času mali byť reálne ohrozené legitímne očakávania žalobcu, že správnym postupom exekučného súdu dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky.

Náhradu nemajetkovej ujmy žalobca vníma ako spravodlivú satisfakciu za údajné konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov. Nesprávny úradný postup exekučného súdu mal vystaviť oprávnené záujmy žalobcu riziku zániku povinného, riziku zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a riziku insolvenčnej povinného. V ďalšom žalobca poukázal na nálezy Ústavného súdu SR týkajúce sa primeranosti požadovanej výšky finančného zadosťučinenia vo veci porušovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania sumu 442,56 eur. Žalobca uskutočnil výpočet nároku alikvotným pomerom 55,32 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu, a to práve na základe aplikácie doktríny Ústavného súdu SR, teda 663,88 eur za rok : 12 mesiacov v roku = 55,32 eur za mesiac. V danej veci mal byť exekučný súd bezdôvodne nečinný viac ako 264 dní. Žalobca napokon uviedol, že v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. písomnou žiadosťou požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, do podania žaloby však žalovaný na žiadosť pozitívne nereagoval.

Žalobca vo svojom návrhu (v žalobe) súčasne vzniesol námietku zaujatosti sudcov Okresného súdu Galanta. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 23NcC/42/2012-21 zo dňa 22.10.2012 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Galanta sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí sp. zn. 10C/223/2012 (v ktorej bolo spojených 204 žalôb uznesením Okresného súdu Galanta č. k. 10C/223/2012 - 7 zo dňa 09.10.2012) a vec prikázal na prejednanie a rozhodnutie tunajšiemu súdu, ktorému vec napadla pod sp. zn. 12C/39/2013. Okresný súd Dunajská Streda uznesením č. k. 12C/39/2013-49 zo dňa 13.12.2013 žaloby pôvodne vedené na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10C/223/2012 až 10C/251/2012, 10C/253/2012 až 10C/314/2012 a 10/316/2012 až 10C/428/2012 vylúčil na samostatné konania (teraz sp. zn. 12C/39/2013 a sp. zn. 12C/28/2014 až 12C/230/2014).

Žalovanému boli žaloby ešte v spojenej veci pôvodným súdom doručené dňa 17.12.2012. K žalobe sa vyjadril žalovaný na výzvu tunajšieho súdu zo dňa 03.05.2013 písomným podaním zo dňa 02.07.2013 (originál vyjadrenia je založený v spise zn. 12C/39/2013), v ktorom navrhol žalobu ako právne neopodstatnenú zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania. Žalovaný vo vyjadrení poukázal na zmätočnosť podania žalobcu, keď v návrhu nie je uvedená spisová značka exekučného konania,

chýbajú relevantné údaje ako dátumy doručenia podaní na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci, dátumy, kedy sa navrhovateľ dozvedel o vzniku škody, keď odkazuje na exekučný spis, čím dôkaznú povinnosť prenáša na súd, napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša sám. Ďalej žalovaný poukázal na skutočnosť, že nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody, keď nie je zrejmé, či si uplatňuje z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu prietahov alebo z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Čo sa týka uvádzaných prietahov v konaní, žalobca neuviedol, aké kroky podnikol na odstránenie neželaného stavu, v druhom rade má za to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR. V podmienke uplatnenia nároku na súde poukázal na to, že dňa 23.04.2012 boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23.04.2012 a vzhľadom na to, že dňa 27.09.2012 bol okresnému súdu doručený návrh vo veci, je zrejmé, že žalobca ho nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ale skôr. Ide o predčasne uplatnený nárok na súde. Ministerstvo spravodlivosti SR adresovalo žalobcovi po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody výzvy na doplnenie žiadostí, napriek tomu žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o ktorého prerokovaní sám požiadal. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. preto nárok navrhovateľa nepovažuje za predbežne prerokovaný. Ďalej žalovaný uviedol, že ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. ustanovujú všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, a to nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 44 ods. 8, 9 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi, čo znamená, že nemôže dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pretože pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky. V otázke existencie prietahov v konaní poukázal žalovaný tiež na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 a konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prietahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, či Ústavného súdu SR, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, preto nie je preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii prietahov. Ako vyplýva zo skutkových okolností uvádzaných žalobcom, žalobca sa v niektorých prípadoch o škodu musel dozvedieť v období, v ktorom mu mala uplynúť 30-dňová lehota pred dňom 23.04.2009. Vzhľadom na uvedené žalovaný vzniesol námietku premlčania pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 30-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia o zmene súdneho exekútora pred dňom 23.04.2009, t.j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Pokiaľ ide o materiálnu škodu vo výške 175 eur, poukázal žalovaný na ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je okrem iného nevyhnutné preukázať existenciu škody a jej výšku. Žalobca vyčíslil výšku škody na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov, ktoré spočívajú v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca a to bez ohľadu na dĺžku trvania prietahov. Ako podstatné zložky vyčíslenej sumy uviedol navrhovateľ správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, udržiavanie a správu informačného systému a administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje, poštovné. Na základe ustálených definícií skutočnej škody a ušlého zisku má žalovaný za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatňuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk, pričom na preukázanie vzniku škody by musel navrhovateľ produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. Požadovať paušálne sumy za žalobcom všeobecne uvedené činnosti je nesprávne a účelové. Ak sa žalobca domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 165,96 eur, žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR poskytovanie finančného zadostučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany Ústavného súdu. Každé prípadové okolnosti sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy 663,88 eur, ktorá musí byť priznaná za každý rok prietahov, je nesprávna úvaha. Ústavný súd SR prihliada aj na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Ak žalobca tento prostriedok nevyužil, je neprijateľné, aby sa priznávala náhrada nemajetkovej ujmy. Ďalej je potrebné poznamenať, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb a fyzických

osôb je odlišný. Pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatňuje spoločnosť ako právnická osoba. Žalobca uvádza aj „zánik podnikateľských aktivít a podnikateľských plánov“, ale tieto bližšie nekonkretizoval a tiež neupresnil v čom a ako situácia „ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu“. V ďalšom poukázal žalovaný na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, a teda nemožno dospieť k záveru o potrebe priznať navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade, ak by inak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. S prihliadnutím na charakteristiku podnikateľskej činnosti žalobcu považuje žalovaný za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Taktiež žalovaný poukázal na neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a prípadnou škodou. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 3 O. s. p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a obsahom spisu tunajšieho súdu zn. 12C/39/2013 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalobca v zmysle výpisu z obchodného registra okrem iných činností poskytuje úvery (aj spotrebiteľské) nebankovým spôsobom. Podľa jeho tvrdení súdny exekútor podal na Okresný súd Galanta žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného - žalobcu (na jeho návrh proti povinnej F. N.). Okresný súd Galanta vydal vo veci vedenej pod sp. zn. SA-5Er-847/2002 na vykonanie exekúcie poverenie pre žalobcom pôvodne zvoleného súdneho exekútora. V priebehu exekučného konania podal oprávnený dňa 11.18.2010 (?) návrh na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Galanta mal byť vo veci nečinný viac ako 264 dní.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bodu 1. zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (v znení platnom a účinnom ku dňu vydania rozhodnutia o zmene exekútora) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Podľa ods. 2 zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone

verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa ods. 2 právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Podľa ods. 3 lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 (v čase začatia konania) ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa ods. 2 ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005 do 30.11.2006 oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný

súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 240 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, ak odseky 2 až 4 alebo osobitný predpis neustanovujú inak.

Podľa § 79 ods. 2 O. s. p. navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, okrem tých, ktoré nemôže pripojiť bez svojej viny.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie). Všetky zákonné podmienky vzniku tejto zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Pri nesplnení čo i len jednej podmienky zodpovednosť za škodu nevznikne. Pri splnení všetkých podmienok naraz sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím sú 1/ nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, 2/ vznik a existencia škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a škodou.

Nesprávnym úradným postupom môže byť aj oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 126/2009 zo dňa 30.6.2010.

Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody v sume 175 eur a na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 442,56 eur. Žalobca podľa vlastného tvrdenia vynaložil v danom období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštové a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50 eur. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Sumu 442,56 eur žalobca vyčíslil výpočtom - sumou 55,32 eur za každý mesiac omeškania činnosti exekučného súdu. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a že mohol vďaka skorému rozhodnutiu exekučného súdu v zákonnej lehote včas, efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zvýšeniu úspechu mimosúdneho zabezpečenia vymožitelnosti jeho pohľadávky a jej príslušenstva. Za nesprávny úradný postup exekučného súdu považoval žalobca skutočnosť, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote 30 dní podľa § 44 ods. 8 Ex. por.

V danom prípade exekučný súd na návrh oprávneného zo dňa 18.11.2010 rozhodol o zmene exekútora po ôsmich mesiacoch. Majetková škoda a nemajetková ujma mala byť žalobcovi spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v predmetnom exekučnom konaní, tento mal podľa žalobcu spočívať v tom, že rozhodol o jeho návrhu s omeškaním „až po veľmi dlhej dobe“. Žalovaný sa bránil tým, že vzhľadom na povahu úkonu, zákonom ustanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nečinnosť žalobcu i nevyhnutnosť vykonať pred rozhodnutím aj iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného

spisu a jeho zaslanie novému exekútorovi a rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nemožno považovať nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom za zbytočné prieťahy, a teda nesprávny úradný postup. Žalovaný zároveň namietal, že podľa prechodného ustanovenia § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, 30-dňová lehota na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora platí len v exekučných konaniach začatých po 01.09.2005, dovtedy Exekučný poriadok neustanovoval súdu žiadnu lehotu na rozhodnutie o zmene exekútora.

V § 19 ods. 1 veta prvá citovaného zákona je upravená subjektívna premlčacia doba na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorá je 3-ročná a začína plynúť odo dňa keď sa poškodený o škodu dozvedel. Citovaný zákon však neupravuje objektívnu premlčaciu dobu pre náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Objektívnu premlčaciu dobu upravuje Občiansky zákonník. Podľa § 106 ods. 1, 2 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za 3 roky a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Citovaný zákon nič nemení na všeobecnej podstate premlčania, ktorá účastníkovi, v neprospech ktorého bola vznesená dôvodná námietka premlčania, prináša nepriaznivý dôsledok v podobe zániku nároku. Ustanovenie § 19 ods. 1 vety prvej citovaného zákona neuvádza ako predpoklad počiatku plynutia premlčacej doby vedomosť poškodeného o tom, kto za škodu zodpovedá, prípadne ktorý orgán štátu škodu spôsobil (na rozdiel od ustanovenie § 106 ods. 1 OZ) a to z toho dôvodu, že subjektom zodpovedným podľa citovaného zákona je vždy štát. U nárokov zodpovednosti za nesprávny úradný postup sa uplatňuje iba jediná a to subjektívna premlčacia doba podľa ustanovenia § 19 ods. 1 veta prvá citovaného zákona, ktorá začína plynúť okamihom, kedy sa poškodený o vzniku škody dozvedel, teda kedy zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik škody a orientačne aj jej rozsah.

Pri posudzovaní námietky premlčania vznesenej žalovaným súd uvádza, že premlčacia doba uvedená v § 19 ods. 1 citovaného zákona začala plynúť až dňom doručenia citovaného uznesenia právneho zástupcovi oprávneného, pretože až vtedy oprávnený nadobudol vedomosť o vzniku prípadnej škody, kto za ňu zodpovedá, ktorý orgán štátu ju spôsobil a aký je jej orientačný rozsah. Návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody si žalobca uplatnil u žalovaného dňa 23.04.2012, premlčacia doba počas 6 mesiacov neplynula a návrh na začatie konania žalobca podal na súde dňa 27.09.2012, takže nedošlo k márnemu uplynutiu trojročnej premlčacej lehoty podľa § 19 ods. 1 citovaného zákona. Z uvedeného je zrejmé, že námietka premlčania vznesená žalovaným je bezdôvodná.

Nesprávny úradný postup možno vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou predpísaného postupu štátneho orgánu, alebo účelu postupu štátneho orgánu, či už súvisí alebo nesúvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu a ak tento postup nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 24/04). Nesprávnym úradným postupom je činnosť spojená s výkonom právomoci orgánu verejnej moci, ak pri nej alebo v jej dôsledku dôjde k porušeniu pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku určeného povahou a funkciou postupu. Uvedené ustanovenie zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorá predpokladá splnenie súčasne troch podmienok, a to nesprávny úradný postup príslušného orgánu verejnej moci, vznik škody poškodenému a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa neviaže na vydanie rozhodnutia v predpísanom konaní a s rozhodovaním buď vôbec nemusí súvisieť, alebo naopak ide o taký postup v konaní smerujúci síce k vydaniu rozhodnutia, ktorý sa však bezprostredne v obsahu rozhodnutia neodráža. Úradný postup nie je možné spravidla upraviť natoľko detailne, aby pokrýval všetky predpísané dielčie kroky, ktoré je potrebné v rámci výkonu právomoci uskutočniť. Správnosť úradného postupu musí byť hodnotená i hľadiskom účelu, ku ktorého dosiahnutiu postup orgánu verejnej moci smeruje.

Čo sa týka prieťahov v exekučnom konaní, otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (prieťahy v konaní tvrdil žalobca), je kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, najmä podľa základných kritérií: zložitnosť veci,

správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Priebeh súdneho konania nie je kompetentný preskúmavať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale výlučne Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti. Rozhodnutie ústavného súdu žalobca nepredložil a na toto sa v žalobe ani neodvolával.

Takýto výklad vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 471/2012 zo dňa 07.05.2013, v zmysle ktorého v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu, pozn.) sa otvára priestor na to, aby sťažovateľ podal v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žalobu o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o ktorej sú oprávnené a aj povinné rozhodnúť vecne a miestne príslušné všeobecné súdy. Ústavný súd tu vyslovil názor, že až po konštatovaní porušenia základných práv čl. 48 ods. 2 ústavy sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu. Navyše, ako aj z judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01).

Vychádzajúc z vykonaného dokazovania považoval súd nárok žalobcu na náhradu škody, spôsobenej podľa tvrdenia žalobcu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta za neopodstatnený. Exekúcia začala v roku 2002 (v zmysle ust. § 36 ods. 2 Exekučného poriadku dňom, v ktorom bol súdnemu exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie). Na posúdenie veci bolo preto potrebné použiť ustanovenie § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005. S poukazom na znenie prechodného ust. § 238 ods. 1 Exekučného poriadku sa na predmetné konanie vzťahovala právna úprava platná do 31.08.2005, podľa ktorej sa mali dokončiť dovtedy začaté exekučné konania. V danom období pritom Exekučný poriadok nestanovoval povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu. K zavedeniu tejto lehoty došlo až s účinnosťou od 01.09.2005, a to pre konania začaté po tomto dátume. Z toho súd vyvodil, že exekučný súd sa nedopustil nesprávneho úradného postupu z dôvodu nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, preto súd nemal preukázaný nesprávny úradný postup, ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Žalobca ako oprávnený v exekučnej veci nepreukázal, že by počas doby od doručenia návrhu o zmene súdneho exekútora do rozhodnutia o tomto návrhu bol v neistote a hrozila mu akákoľvek škoda. Rovnako žalobca nepreukázal, že táto doba viedla k strate jeho legitímnych očakávaní, že nastane zákonom predpokladaný stav a vyvolala riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky. Nepochybne o žiadosti na zmenu súdneho exekútora napokon bolo rozhodnuté. Avšak i po podaní návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora pôvodný exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky od povinného. V postupe Okresného súdu Galanta neboli zistené žiadne pochybenia, a preto možno konštatovať, že sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Vzhľadom k uvedeným konštatovaniam je zrejmé, že absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, ktorý nesprávny úradný postup nebol v konaní preukázaný. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd návrh žalobcu považoval za neopodstatnený.

Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy žalobca napriek márnemu poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal ich vznik. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, t. j. povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie za predpokladu, že ním tvrdená skutočnosť nebola inak preukázaná, nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe ostatných vykonaných dôkazov. Podľa názoru súdu sa žalobcovi nepodarilo vôbec preukázať, že by mu v súvislosti s postupom Okresného súdu Galanta v exekučnej veci vznikla akákoľvek škoda, či ujma. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nákladov spojených so správou a vymáhaním pohľadávky bez toho, aby ich bližšie špecifikoval (napr. koľko zamestnancov informačného systému spravovalo pohľadávky dlžníkov, aký počet pohľadávok spravoval pomocou informačného systému, kto mu spravoval a udržiaval

informačný systém a za akú odmenu), keď nutnosť spravovať pohľadávku oprávneného zapríčinil povinný už tým, že nesplnil svoj dlh a oprávnený musel prikročiť k vymáhaniu formou exekúcie. Znamená to, že vznik nákladov žalobcu ako oprávneného v exekučnom konaní na správu a vymáhanie pohľadávky nie je v príčinnej súvislosti s postupom Okresného súdu Galanta v exekučnej veci. Žalobca svoje tvrdenia o vzniku majetkovej škody v žalobe všeobecne popísané nijako nezdokladoval a (paušalizované) určenie výšky majetkovej (skutočnej) škody v žalobe nie je dôkazom o jej vzniku.

V časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy súd uvádza, že samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávneného, resp. exekútora, s povinným a nie je ani dôvodom k vzniku insolventnosti povinného, pretože spravidla dôvodom neplnenia dlhu povinného je jeho insolventnosť už v čase pred rozhodnutím v základnom konaní. Tieto všeobecne známe riziká sú i rizikom každého podnikateľského subjektu. Preto, ak by aj žalobcovi vznikla majetková škoda a nemajetková ujma, nebola preukázaná súvislosť ich vzniku s postupom Okresného súdu Galanta v exekučnej veci.

K žalovaným namietanému nedodržaniu 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku súd uvádza, že žalobca v podaní zo dňa 20.05.2013 tvrdí, že podal žalovanému celkom 43.597 návrhov. Súdu však žalobca nepreukázal, že podal návrh aj v prejednávanej konkrétnej veci, pričom dôkazné bremeno ťaží práve žalobcu. Jeho „výhovorky“ typu, že nedisponuje rovnopisom návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, navyše obsahujúcim dátum podania, z dôvodu hospodárnosti, aby nedošlo v súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu k navýšeniu materiálnej škody na strane žalobcu, a preto navrhol predloženie administratívneho spisu žalovaného, v ktorom by mal mať žiadosť žalobcu založenú, neobstoja. Podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je základnou hmotnoprávnou podmienkou pre podanie žaloby. Žalovaný vo svojom vyjadrení nepotvrdil podanie konkrétnej žiadosti a práve žalobca sa mal pre takýto prípad zabezpečiť rovnopisom podania (a predložiť ho prílohou k žalobe v súlade s § 79 ods. 2 O. s. p.) a mal vedieť, že v prípade, že súd posúdi jeho nároky za oprávnené, má právo na náhradu trov vzniknutých mu v súvislosti s uplatnením nároku. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že dôkaz žalobca nepripojil k žalobe vlastným zavinením.

Všetky vyššie konštatované skutočnosti, a to nepreukázanie nesprávneho úradného postupu súdu, reálne nepreukázanie vzniku škody, chýbajúca príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, ako aj nepreukázanie dodržania zákonného postupu o podaní písomnej žiadosti k predbežnému prerokovaniu nároku boli dôvodom na zamietnutie uplatneného nároku pre jeho nedôvodnosť.

Žalobca vo svojom žalobnom návrhu žiadal o veci rozhodnúť tzv. medzitimným rozsudkom (§ 152 ods. 2 O. s. p.). Rozhodnutie o základe veci medzitimným rozsudkom zohľadňuje zásadu účelnosti a je opodstatnené v prípade, ak by súd 1. stupňa žalobe vyhovel a pokračoval by po právoplatnosti dokazovaním o výške uplatneného nároku. Pri zamietajúcom medzitimnom rozsudku nie je zrejmé jeho efektívnosť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 2 O. s. p. a žalovanému ako procesne úspešnému účastníkovi súd náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadne nevyčísľil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 205 ods. 1, 2 O. s. p.).